

3. ČÁST PLENÁRNÍHO ZASEDÁNÍ PS RE

Ve dnech 24. – 28. 6. 2024 proběhla ve Štrasburku třetí část letošního plenárního zasedání Parlamentního shromáždění Rady Evropy (PS RE), kterého se za PSP ČR se zasedání účastnili O. Benešík, I. Mádlová a P. Staněk. Poslanci aktivně vystupovali v rámci rozpravy v přípravných výborech, frakcích i na plénu k několika návrhům rezolucí.

Hlavním bodem letního pléna byla volba nového generálního tajemníka Rady Evropy. Počtem 114 hlasů byl ve druhém kole volby ze tří kandidátů zvolen někdejší prezident Švýcarské konfederace Alain Berset. Pětiletého mandátu se ujme koncem září, kdy nahradí dosluhující generální tajemnici Mariju Pejčinović Burić. Ve finálním klání porazil belgického kandidáta, bývalého evropského komisaře pro spravedlnost Didiera Reynderse (46 hlasů) i estonského kandidáta, bývalého ministra kultury Indreka Saara (85 hlasů).

Důležitým bodem pléna byla také společná debata o právních a lidskoprávních aspektech ruské agrese proti Ukrajině, o úloze sankcí a o vymazávání ukrajinské kulturní identity. PS RE vedlo tzv. urgentní debatu o výzvách pro demokracii v Gruzii.

V rámci připomínkové části k 75. výročí založení Rady Evropy vystoupil předseda Národní rady Rakouska Wolfgang Sobotka, pod jehož vedením komorní orchestr zahrál evropskou hymnu. Zdůraznil význam RE pro mírové soužití, ochranu demokracie a další demokratický rozvoj Evropy. Předseda PS RE připomněl, že v roce 1971 PS RE přijalo za evropskou hymnu Ódu na radost - čtvrtou větu Beethovenovy Deváté symfonie - na základě úpravy rakouského dirigenta H. von Karajana.

První Cena PS RE za posílení postavení žen (tzv. Vigdís Prize) byla udělena řeckému centru pro práva žen Irida, které se snaží o pozitivní změnu v životě žen zažívajících chudobu, sociální vyloučení a genderové násilí. Cenu v hodnotě 60 tis. EUR bude

každoročně udělovat PS RE společně s islandskou vládou. Cena je pojmenována po bývalé islandské prezidentce Vigdís Finnbogadóttir, první ženě na světě, která byla demokraticky zvolena hlavou státu. Na letošní Cenu byly nominovány také polská nadace Feminoteka a mexická ženská aktivistka Pascuala López López. Prvnímu udělení Ceny byl přítomen islandský prezident Guðni Thorlacius Jóhannesson, který při slavnostním projevu vyzdvihl zejména podporu genderové rovnosti a připomněl, že Cena byla zřízena na loňském summitu RE v Reykjavíku.

Litevský ministr zahraničních věcí Gabrielius Landsbergis jakožto předseda Výboru ministrů RE představil PS RE předsednické priority. Mezi další hosty patřil vysoký komisař OSN pro lidská práva Volker Türk. PACE přijalo rezoluce mimo jiné k podpoře vysídlených obyvatel UA, k otázce eliminace bomb pro bezpečný návrat vysídlených obyvatel, k zajištění lidských práv pro budoucí generace či ohledně plnění závazků Arménie ve vztahu k RE. Zvoleni byli soudci ESLP za Rakousko, Srbsko a Finsko.

Na programu jednání byly také body týkající se návratu území Varoša jejím právoplatným obyvatelům, ochrany obhájkyň lidských práv v Evropě, zajištění azylového řízení v souladu s lidskými právy či procesů odškodnění a usmíření s cílem překonat konflikty z minulosti. PS RE přijalo také rezoluce k podpoře vysídlených obyvatel Ukrajiny, zneškodnění tikajících časovaných bomb pro bezpečný návrat vysídlených obyvatel, zajištění lidských práv pro budoucí generace nebo k posílení perspektivy mládeže v aktivitách PS RE. Zvláštní rezoluce se týkala také některých změn v Jednacím řádu PS RE.

V rámci tzv. debaty k aktuálním otázkám zákonodárci sdíleli své příspěvky k tématu "Válka v Gaze: zajištění propuštění rukojmích, okamžitého příměří a poskytnutí humanitární pomoci" a na téma "Může Rada Evropy zvýšit své úsilí v boji proti hrozbám pro svobodu projevu?". Z těchto debat nevzniká žádný písemný dokument.

V rámci letního pléna přijalo PS RE celkem 18 rezolucí a doporučení.